

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 25/924-1
Saksbehandler Øystein Fritzen

Utvalg	Møtedato
Kulturutvalget 2023 - 2027	02.04.2025
Flerkulturelt utvalg 2023 - 2027	31.03.2025
Kommunestyret 2023 - 2027	10.04.2025
Helse- og omsorgsutvalget 2023 - 2027	02.04.2025
Oppvekst- og utdanningsutvalget 2023 - 2027	01.04.2025
Ungdomsrådet 2024 - 2025	31.03.2025

Hvordan går det med integreringen i Grimstad?

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Kommunestyret tar saken til orientering.

Vedlegg

Rapport - Hvordan går det med integreringen i Grimstad

Rapport fra IMDI - Hvordan går det med integreringen i Norge 2024

Kommuneplanen

Kommunens integreringsarbeid er relevant for kommuneplanens samfunnsdel. Særlig om livsmestring i alle faser. Grimstad skal være et trygt og inkluderende samfunn for alle. Vi skal være et levende, likestilt, inkluderende og mangfoldig lokalsamfunn. Flest mulig skal klare å stå i arbeidslivet. Vi skal:

- Bidra til å redusere utenforskap
- Tilrettelegge for gode levekår
- Alle skal gjennomføre utdanningsløpet

Sammendrag

Det sentrale spørsmålet i denne saken er hvordan vi måler og vurderer grad av integrering. I IMDI-rapporten – Hvordan går det med integreringen i Norge 2024, brukes disse indikatorene:

Integrering er et komplekst fenomen og finner sted i samspill og dialog mellom personer med innvandrerbakgrunn og den øvrige befolkningen på både formelle og uformelle samfunnsarenaer. Indikatorene i denne rapporten er delt inn i fem tematiske områder, som fremhever viktige sider ved integreringsprosessen: 1) utdanning og kvalifisering, 2) arbeid, 3) økonomi og levekår, 4) politisk integrering, og 5) sosial integrering.

Fakta

Kommunestyret har anmodet kommunedirektøren om en politisk sak fra Nav hvert år. Saken kan omhandle relevante trender, utviklingstrekk, prioriteringer og satsinger i samfunnet, sett fra et Nav-perspektiv. Sakene er ment å gi folkevalgte innsikt, kunnskap og beslutningsgrunnlag i sitt politiske virke.

Årets sak tar for seg integreringsarbeidet i kommunen sett i et ti-års perspektiv. Valg av sak henger sammen med høye bosettingstall i senere år. I tillegg belyser saken viktige utviklingstrekk i integreringen de senere år.

Faktagrunnlaget i saken med statistikk og analyse, er presentert i de to vedlagte rapportene. Bidragsyttere fra kommunen i saken har vært Nav, Flyktningtjenesten, Voksenopplæringen, Boligkontoret og Kultur.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Økonomiske forhold om det statlige integreringstilskuddet til kommunen, er nærmere beskrevet i den lokale rapporten under tema økonomi og levekår. Administrative konsekvenser er ikke nærmere belyst i saken.

Vurderinger

Kommunale styringsdokumenter i integreringsarbeidet i Grimstad, gir føringer for kommunens arbeid med bosetting og integrering av flyktninger i tillegg til nasjonale føringer og lovverk. Kommuneplanens samfunnsdel tar opp satsingsområder som er sentrale i integreringsarbeidet. Grimstad skal være et trygt og inkluderende samfunn for alle der flest mulig skal klare å stå i arbeidslivet.

Strategiene i kommunens plan for forebyggende arbeid særlig rettet mot risikoutsatte barn og unge, ser tiltak som gir retning for innsatsen som gjøres for bosatte barn, unge og familier. De overordnede målene og strategiene setter innsatsområdene også for flyktningarbeidet. Barn og unge skal mestre livet, alle barn skal gjennomføre skolegangen, og alle barn skal delta i minst en fritidsaktivitet. Et sentralt element for bosatte familier er at alle skal delta i foreldreveiledning, og dette er også et obligatorisk element i introduksjonsprogrammet.

Kommunedelplan for flyktningområdet 2015 – 2027 – En ny hverdag gjennom mestring og integrering, og målet er at Grimstad kommune er et lokalsamfunn som favner mangfoldet og er inkluderende. Arbeidet med flyktningene bidrar til integrering ved målrettede tiltak i lokalsamfunnet. I planen vektlegges det at målet er et helhetlig kommunalt system som gir den nødvendige støtten nybosatte flyktninger trenger for å bli selvhjulpne og integrerte i lokalsamfunnet. Grimstad kommune måler flyktningarbeidet gjennom indikatorer utarbeidet sentralt og gjennom vedtatte målformuleringer i denne planen. I kommunedelplanen påpekes det at å måle hvorvidt kommunen lykkes i flyktningarbeidet kan være utfordrende i og med at integrering handler om livskvalitet, mestring og en følelse av å være inkludert i lokalsamfunnet, og ikke bare om å være økonomisk selvforsørget.

Det vises til at begge rapportene drøfter fem tematiske områder, som fremhever viktige sider ved integreringsprosessen: 1) utdanning og kvalifisering, 2) arbeid, 3) økonomi og levekår, 4) politisk integrering, og 5) sosial integrering.

IMDi bruker noen sentrale måleindikatorer som viser resultater for flyktningene. Måleindikatorene viser hvor mange som går over i arbeid og utdanning etter endt introduksjonsprogram, og de viser

resultater på oppnådd nivå når det gjelder obligatoriske tester i norsk og samfunnskunnskap.

Den lokale rapporten inneholder ikke et komplett statistikkgrunnlag for hele ti-års perioden på alle indikatorene. Statistikken i saken omhandler flyktninger og innvandrere fra vestlige og ikke vestlige land.

Sakens store omfang krever avgrensing. Derfor belyses og drøftes indikatorene i varierende grad. Utdanning, arbeid og levekår får mer oppmerksomhet, enn politisk og sosial integrering. Integrering av flyktninger fra Ukraina og Syria, drøftes særskilt i saken. Årsaken til dette er de høye ankomstene av syriske flyktninger fra 2015 og de høye ankomstene av ukrainske flyktninger fra 2022. Grimstad kommune har bosatt om lag 1060 flyktninger i perioden 2014 – 2024. Av disse er 468 fra Ukraina og 272 fra Syria.

Et annet viktig spørsmål i saken er hva som er et godt resultat av integrering. Her vil det naturlig være ulike oppfatninger om hva som er et godt resultat og hva som er mindre godt. Forutsetninger hos den enkelte flyktning og forventninger fra omgivelsene, vil påvirke graden av integrering

Konklusjon

Samlet sett for hele innvandrerbefolkningen i Grimstad, er sysselsettingsgraden på eller over landsgjennomsnittet. For ukrainere er andel i jobb over landsgjennomsnittet og over gjennomsnittet for Agder. For syrere er andel i jobb lavere enn landet og i Agder.

Utbetaling av sosialhjelp til syriske flyktninger etter fem-årsperioden er stigende fra 2020. I 2023 og 2024 ble det utbetalt til sammen om lag kr. 9. mill. i sosialhjelp til syrere. Det betyr at utenforskapet er stigende for syrere i Grimstad.

Likevel er det sannsynlig at den brede innsatsen som gjøres i Grimstad for at flyktningfamiliene skal få et godt hverdagsliv, gir og har gitt resultater for integreringen. Lag og foreninger, organisasjoner og enkeltpersoner, bidrar til at flyktninger får tilknytning, danner nettverk og får venner. At kommunen bistår familiene med å komme i gang med barnehage, skole og fritidsaktiviteter, blir veldig godt tatt imot. Når barna er ivaretatt, kan de voksne konsentrere seg om å komme i gang med sin nye hverdag, gjennomføre norskopplæring og introduksjonsprogram, og veien inn til å bli en integrert del av arbeidslivet er i gang.

Resultatene fra den tidlige innsatsen kan muligens ikke måles direkte. Men det er sannsynlig at den brede tverrfaglige innsatsen bidrar til at flere gjennomfører utdanningsløpet, og ikke havner i utenforskap.

Rapporten konkluderer ikke om hvor godt Grimstad har lyktes med integrering av flyktninger. Rapporten er ment å fremstille et objektivt faktagrunnlag på indikatorene som er valgt ut. Faktagrunnlaget har til hensikt å gi administrasjonen i kommunen, kommunens politikere og innbyggerne, innsikt og kunnskap om sakskomplekset integrering. Innsikten i sakskomplekset er også ment som støtte til kommunens administrasjon og politikere, i vurderinger og beslutninger om integrering.